

Katarzyna Głowska

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

ŚCIĄGALNOŚĆ NALEŻNOŚCI NA RZECZ ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH OD PŁATNIKÓW SKŁADEK W POLSCE W LATACH 2007-2012

Streszczenie: Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) jest państwową jednostką organizacyjną mającą osobowość prawną. ZUS wykonuje zadania z zakresu ubezpieczeń społecznych na podstawie Ustawy z dnia 13 października 1998 r. W ramach tych działań dokonuje kontroli płatników składek w zakresie wywiązywania się przez nich z obowiązku opłaty składek oraz prowadzi przymusowe dochodzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Przedmiotem niniejszego opracowania jest analiza ściągalności należności na rzecz ZUS od płatników składek w Polsce w latach 2007-2012. W artykule przedstawiono rodzaje należności kierowane na rzecz ZUS oraz sposoby ich egzekucji w przypadku nieterminowych wpłat. Zaprezentowano również kształtowanie się poziomu wskaźnika ściągalności zaległych należności i najbardziej skuteczne narzędzia stosowane przez ZUS w celu jego zwiększenia.

Słowa kluczowe: ZUS, ściągalność należności, składki.

DOI: 10.15611/eis.2014.1.03

1. Wstęp

Polski system ubezpieczeń społecznych w głównej mierze oparty jest na tzw. umowie pokoleniowej, co oznacza, że wypłacane świadczenia finansowane są ze składek osób aktualnie pracujących. System ten działa sprawnie tylko wtedy, gdy zasilające system składki pracowników wpływają w wysokości wystarczającej na wypłatę świadczeń dla obecnych beneficjentów. Niepokojące prognozy mówiące o pogłębiającym się niżu demograficznym przy jednoczesnym wydłużaniu się czasu trwania życia obywateli mogą spowodować zachwianie funkcjonowania tego systemu. Stąd bardzo ważny, zarówno dla obywateli, jak i państwa, staje się problem ściągalności składek i skuteczne sposoby dochodzenia zaległych należności na rzecz ZUS. Każdy z obywateli liczy na to, że w przyszłości otrzyma świadczenie. Już teraz wiadomo, że środków tych nie wystarczy na pokrycie bieżących wydatków na świadczenia, dlatego niezbędna jest pomoc państwa w formie dotacji budżetowej na rzecz Funduszu Ubezpieczeń Spo-

łecznych. Im ZUS gorzej radzi sobie ze ściągalnością należności, tym wyższa dotacja z budżetu państwa, a to oznacza ograniczenie możliwości finansowania innych ważnych zadań publicznych i „sięganie do kieszeni” wszystkich podatników.

Celem opracowania jest ocena zjawiska ściągalności należności na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od płatników składek w latach 2007-2012. Oceny tej dokonano na podstawie analizy rodzajów należności kierowanych na rzecz ZUS oraz sposobów ich egzekucji, następnie zaprezentowano kształtowanie się poziomu wskaźnika ściągalności zaległych należności i najbardziej skuteczne narzędzia stosowane przez ZUS w celu jego zwiększenia. Źródłem danych do analizy były sprawozdania z działalności publikowane przez ZUS.

2. Rodzaje należności na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i tryb ich egzekucji

ZUS jest państwową jednostką organizacyjną, mającą osobowość prawną, zajmującą się gromadzeniem składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne obywateli oraz dystrybucją świadczeń (np. emerytur, rent, zasiłków chorobowych lub macierzyńskich) w wysokości i na zasadach ustalonych w przepisach powszechnie obowiązujących¹.

Zadania ZUS określa Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Należą do nich m.in.:

- a) realizacja przepisów o ubezpieczeniach społecznych;
- b) opiniowanie projektów aktów prawnych z zakresu zabezpieczenia społecznego;
- c) realizacja umów i porozumień międzynarodowych w dziedzinie ubezpieczeń społecznych;
- d) wystawianie osobom uprawnionym do emerytur i rent z ubezpieczeń społecznych imiennych legitymacji emeryta-rencisty, potwierdzających status emeryta-rencisty;
- e) dysponowanie środkami finansowymi funduszków ubezpieczeń społecznych oraz środkami Funduszu Alimentacyjnego;
- f) opracowywanie aktuarnych analiz i prognoz w zakresie ubezpieczeń społecznych;
- g) kontrola orzecznictwa o czasowej niezdolności do pracy;
- h) kontrola wykonywania przez płatników składek i przez ubezpieczonych obowiązków w zakresie ubezpieczeń społecznych oraz innych zadań zleconych zakładowi;
- i) wydawanie biuletynu informacyjnego;
- j) popularyzacja wiedzy o ubezpieczeniach społecznych².

¹ G. Szyburska-Walczak, *Ubezpieczenia społeczne – repetytorium*, Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa 2012, s. 41.

² Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, DzU 2009, nr 205, poz. 1585 z późn. zm.

Zakład wykonuje również zadania określone w innych ustawach lub zlecone przez inne instytucje, np. gromadzi dane osobowe płatników składek dla Narodowego Funduszu Zdrowia lub identyfikuje składki przesyłane na indywidualne konta w otwartych funduszach emerytalnych.

Płatnicy składek zobowiązani są do dokonywania wpłat należności z tytułu składek za dany miesiąc odrębnymi przelewami/wpłatami, na odpowiednio wydzielone w Narodowym Banku Polskim rachunki ZUS. Oddzielnie przekazywane są:

- należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne. Należnościami tymi zgodnie z art. 24 ust. 2 Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (DzU nr 137, poz. 887 z późn. zm.) są: składki, odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia oraz dodatkowa opłata. Należności te stanowią dochód Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS) – państwowego funduszu celowego, którego dysponentem jest ZUS;
- należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne opłacane i ewidencjonowane w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych;
- należności z tytułu składek na Fundusz Pracy (FP) i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP).
- należności z tytułu składek na Fundusz Emerytur Pomostowych (FEP)³.

W przypadku braku opłacania składek (lub ich płacenia w zaniżonej wysokości) na ubezpieczenia społeczne lub też nienależnie pobranych świadczeń wypłacanych przez oddział ZUS (a które nie mogą być potrącone z bieżących świadczeń) w pierwszej kolejności wdrażana jest tzw. egzekucja własna, w której ZUS (a dokładniej dyrektor oddziału) jest organem egzekucyjnym uprawnionym do stosowania egzekucji z wynagrodzenia za pracę, ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, renty socjalnej, rachunków bankowych, wierzytelności pieniężnych.

W sytuacji, gdy nie ma możliwości prowadzenia egzekucji własnej lub prowadzona okazała się nieskuteczna, ZUS przekazuje tytuły egzekucyjne do naczelnika właściwego urzędu skarbowego i ten przejmuje prowadzenie postępowania egzekucyjnego. Naczelnik urzędu, prowadząc egzekucję, ma do dyspozycji wszelkie możliwe środki egzekucyjne przewidziane dla postępowania egzekucyjnego w administracji (DzU 2012, poz. 1015 z późn. zm.)⁴.

W toku prowadzonych postępowań egzekucyjnych dotyczących należności pieniężnych naczelnik urzędu skarbowego może prowadzić egzekucję z:

- pieniędzy,
- wynagrodzenia za pracę,
- ze świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego oraz ubezpieczenia społecznego, a także z renty socjalnej,
- rachunków bankowych,
- innych wierzytelności pieniężnych,

³ A. Jacewicz, D. Małkowska, *Kadry i płace 2013*, ODDK, Gdańsk 2013, s. 110.

⁴ D. Wyderska, *Jak ZUS karze niesolidnych płatników składek*, <http://www.bankier.pl> (05.12.2013).

- praw z instrumentów finansowych w rozumieniu przepisów o obrocie instrumentami finansowymi, zapisanych na rachunku papierów wartościowych lub innym rachunku oraz z wierzytelności z rachunku pieniężnego służącego do obsługi takich rachunków,
- papierów wartościowych niezapisanych na rachunku papierów wartościowych,
- weksła,
- autorskich praw majątkowych i praw pokrewnych oraz z praw własności przemysłowej,
- udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością,
- pozostałych praw majątkowych,
- ruchomości,
- nieruchomości⁵.

W praktyce występuje jednak wiele problemów związanych ze stosowaniem egzekucji administracyjnej. Najczęściej występujące to przede wszystkim przedawnienie się należności wskutek niemożności skutecznego zastosowania środka egzekucyjnego przerywającego bieg terminu przedawnienia. Dotyczy to zwłaszcza egzekucji z pieniędzy – w przypadku braku środków i nieuregulowania należności przez płatnika u poborcy skarbowego uznaje się, iż ten środek egzekucyjny nie został zastosowany, a w konsekwencji – na mocy przepisów *Ordynacji podatkowej* – 5-letni bieg terminu przedawnienia nie zostaje przerwany. Następnie ze względu na wydłużone i skomplikowane procedury brakuje efektywności w dochodzeniu należności pieniężnych z majątku wspólnego małżonków oraz z rzeczy, na których ustanowiono zabezpieczenie rzeczowe. Można również zauważyć, że pojawiają się straty finansowe spowodowane niemożnością dochodzenia kosztów egzekucyjnych po wygaśnięciu należności „głównej” objętej tytułem wykonawczym⁶.

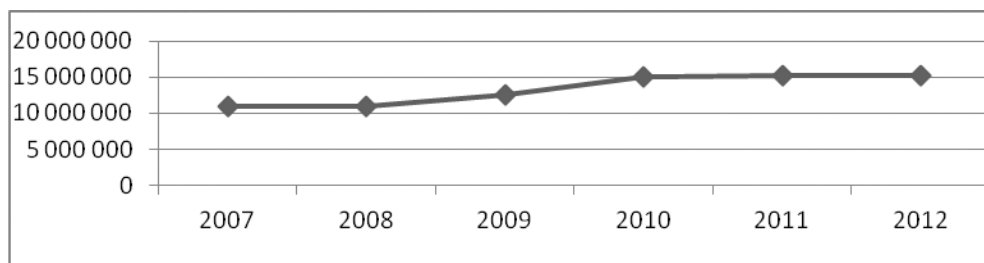
3. Poziom ściągłości należności na rzecz ZUS i ich determinanty

Wartość nieodebranych należności z roku na rok rośnie i przewiduje się ich dalszy wzrost na skutek spowolnienia gospodarczego i osłabienia tempa wzrostu PKB. Dlaczego, mimo w miarę niskich w porównaniu z Europą kosztów, polskie firmy starają się na różne sposoby płacenia podatków i składek unikać? Najprawdopodobniej „kombinacjom” sprzyja niski poziom zaufania do państwa. Przedsiębiorcy nie mają przekonania, że państwo efektywnie gospodaruje pieniędzmi przekazywanymi na składki emerytalne/rentowe. Nawet więc gdyby składki obniżyć, i tak będą unikać ich płacenia⁷.

⁵ Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, DzU 2012, poz. 1015 z późn. zm.

⁶ M. Adamek, *Bardziej skuteczna egzekucja administracyjna*, Wspólnota Pismo Samorządu Terytorialnego, www.wspolnota.org.pl/samorządy (26.05.2014).

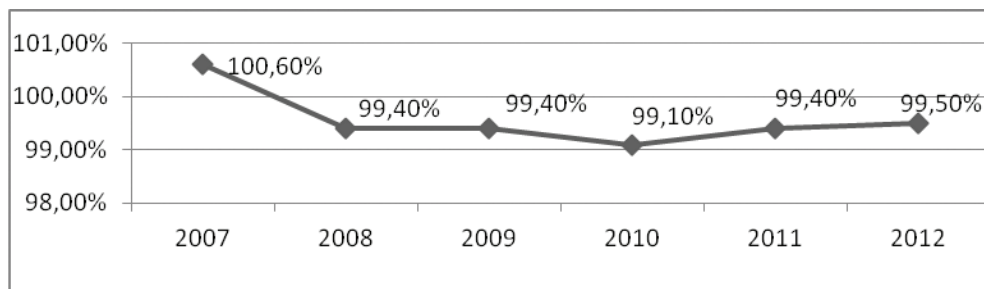
⁷ L. Kostrzewski, P. Miączyński, *Przedsiębiorcy nie płacą ZUS. Kantują państwo i nas*, <http://www.wyborcza.biz> (15.11.2013).

Rys. 1. Stan zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na FUS w latach 2007-2012 (w tys. zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w *Sprawozdaniach z działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za rok 2007; 2008; 2009; 2010; 2011; 2012.*

Stan zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych (rys. 1) z roku na rok powiększa się. Pomimo dość wysokiego wskaźnika ściągальności należności przez ZUS (rys. 2), zadłużenie nadal jest wysokie. Wskaźnik ściągальności składek rozumiany jest jako stosunek wpływów z tytułu składek do przypisu w danym roku. Zatem składają się na niego wpływy z bieżących i zaległych składek. Obecna sytuacja finansowa ZUS jest jednak lepsza, niż była jeszcze kilka lat temu. W latach 2008-2010, szczytowym okresie pierwszej fali kryzysu ekonomicznego, zadłużenie pracodawców wobec zakładu bardzo szybko rosło. Ograniczenie rosnącego zadłużenia było możliwe jedynie dzięki dużej liczbie umorzeń dokonanych wówczas przez ZUS oraz skuteczności prowadzonej przez niego egzekucji długów. Dodatkowo część należności się przedawniła. Natomiast w 2012 r. na poprawę wskaźnika miało wpływ stałe monitorowanie jego poziomu poprzez cykliczne analizowanie listy szacowanych zaległości płatników składek i podejmowanie działań zmierzających do odzyskania zaległości.

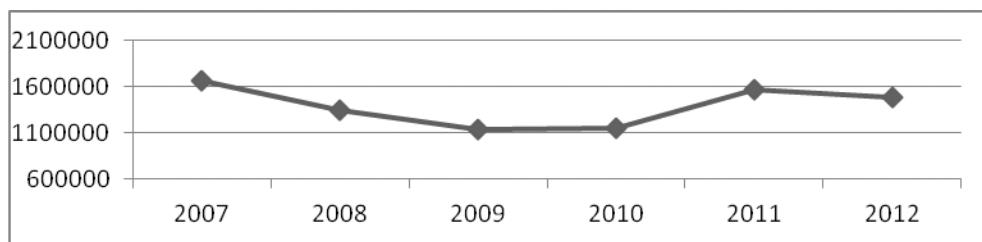

Rys. 2. Ściągальność składek przez ZUS w latach 2007-2012 (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w *Sprawozdaniach z działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za rok 2007; 2008; 2009; 2010; 2011; 2012.*

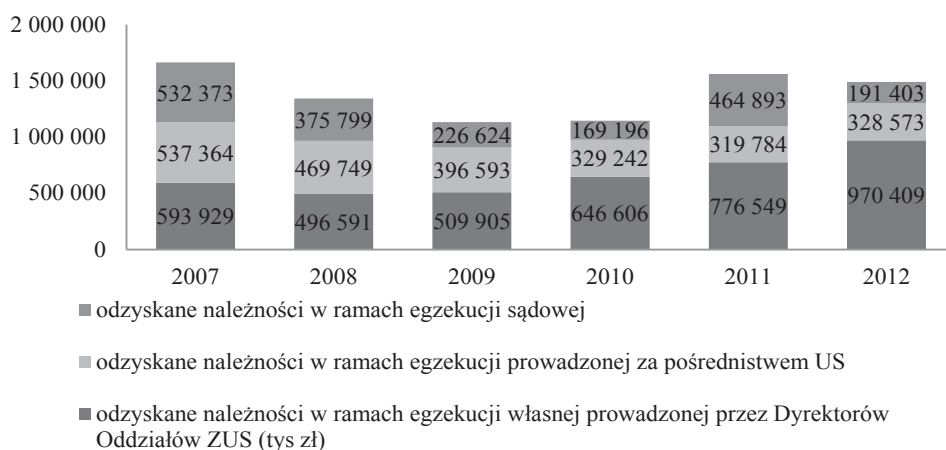
W ostatnich latach ZUS coraz lepiej radzi sobie z odzyskiwaniem należności. W głównej mierze jest to zasługa efektywnych działań egzekucyjnych. Można

zauważyć (rys. 3), że wartość należności odzyskanych w wyniku działań egzekucyjnych w latach 2007-2010 spadała. Wynikiem takiego stanu rzeczy jest kryzys, który dotknął przedsiębiorców, w wyniku którego stali się oni mniej wypłacalni. W roku 2011 zauważalny był znaczny wzrost wartości odzyskanych należności i powrót do stanu sprzed kryzysu. W wyniku działań egzekucyjnych w 2012 r. odzyskano należności na ubezpieczenia społeczne na ogólną kwotę 1 490 385 tys. zł, tj. o 4,5% niższą niż w 2011 r. Do zmniejszenia poziomu ogólnych wpływów z egzekucji przyczyniło się znaczne obniżenie wpływów w ramach egzekucji sądowej i postępowań upadłościowych – o ponad 200 mln zł⁸.

Rys. 3. Należności odzyskane w wyniku działań egzekucyjnych w latach 2007-2012 (w tys. zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w *Sprawozdaniach z działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za rok 2007; 2008; 2009; 2010; 2011; 2012.*

Rys. 4. Należności odzyskane w wyniku działań egzekucyjnych w latach 2007-2012 (w tys. zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w *Sprawozdaniach z działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za rok 2007; 2008; 2009; 2010; 2011; 2012.*

⁸ ZUS 2013, *Sprawozdanie z działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za rok 2012*, s. 61; <http://www.zus.pl>; (12.11.2013).

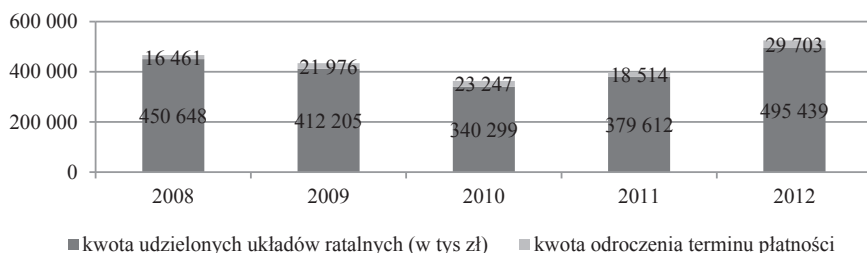
Na rysunku 4 można zauważyć, że najbardziej efektywne rezultaty uzyskuje ZUS w wyniku egzekucji własnej. Jest to największa część odzyskiwanych należności i stanowi od 35 do 65% wszystkich należności odzyskanych w wyniku działań egzekucyjnych. W 2012 r. nastąpił również zauważalny wzrost (20%) kwot odzyskanych w ramach egzekucji własnej (z 776 549 tys. zł do 970 409 zł), osiągając najwyższy poziom w ciągu badanych 6 ostatnich lat.

4. Narzędzia zwiększające ściągalność należności z tytułu składek ZUS

Poza przymusowym dochodzeniem należności, zakład prowadzi również działania pozaegzekucyjne zmierzające do odzyskania należności z tytułu składek. ZUS może ze względów gospodarczych lub innych przyczyn zasługujących na uwzględnienie na wniosek dłużnika odroczyć termin płatności należności z tytułu składek, rozłożyć należność na raty lub umorzyć należności, uwzględniając możliwości płatnicze dłużnika oraz stan finansów ubezpieczeń społecznych. W latach 2008-2012 w odniesieniu do należności z tytułu składek, do których poboru zobowiązany jest zakład, udzielono:

- 61 110 układow ratalnych na łączną kwotę 2 078 203 tys. zł;
- 816 odroczeń terminów płatności składek na kwotę 109 901 tys. zł.

Na poczet ulg udzielonych w latach 2008-2012 wpłynęła ogółem kwota 2 188 104 tys. zł, z czego największy swój udział miały ulgi udzielone w roku 2012.

Rys. 5. Wartość ulg udzielonych w formie układow ratalnych i odroczeń terminów płatności w latach 2008-2012 (w tys. zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w *Sprawozdaniach z działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za rok 2008; 2009; 2010; 2011; 2012.*

Wykres na rys. 5 prezentuje skalę ulg udzielonych w latach 2008-2012. Początkowo widać spadek z roku na rok wartości udzielanych ulg, jednak w ostatnich dwóch latach można zauważyć pewną rosnącą tendencję do korzystania z tych form pomocy. Mimo widocznego rozszerzenia zakresu udzielanych ulg, należy wskazać, że nadal znaczną barierą w skorzystaniu z ulgi w spłacie należności w ramach układu

ratalnego jest konieczność spełnienia przez płatnika składek ustawowego warunku uregulowania zaległości z tytułu składek finansowanych przez ubezpieczonych, co bezpośrednio wpływa na skalę zawieranych umów.

Chociaż zainteresowanie płatników skorzystaniem z układu ratalnego jest coraz większe, skala tego zjawiska jest nadal niewielka. Jednym z głównych warunków, niezbędnych do rozłożenia zaległości na raty czy odroczenia terminu płatności składek jest to, że może dotyczyć tylko tych należności, które są finansowane przez płatnika składek. Stąd wynika, że w momencie składania wniosku o układ ratalny płatnik musi uregulować wszelkie zaległości z tytułu składek, które finansowane są w części przez ubezpieczonego.

Kolejną przeszkodą przy zawieraniu układu ratalnego jest konieczność udowodnienia, że wniosek o układ ratalny czy odroczenie terminu płatności jest podyktowany względami gospodarczymi lub innymi ważnymi przyczynami, do których ZUS zalicza przede wszystkim:

- zawarcie przez płatnika składek sądowego postępowania układowego,
- nieskuteczność lub małą efektywność prowadzonego postępowania egzekucyjnego,
- upadłość banku, w którym płatnik posiadał rachunek,
- trudną sytuację materialną, bytową lub osobistą płatnika,
- zdarzenia losowe (np. pożar, powódź)⁹.

Jedną z przyczyn braku chęci zawarcia układu ratalnego jest konieczność terminowego regulowania rat wynikających z harmonogramu spłat ustalonego przez ZUS oraz bieżących składek. Stąd płatnik korzystający z układu ratalnego dokonuje dwukrotnej płatności w miesiącu na rzecz ZUS. Zerwanie układu ratalnego następuje wtedy, gdy nie zostaną opłacone dwie kolejne raty lub gdy płatnik nie wywiąże się z obowiązku opłacania składek bieżących przez okres dłuższy niż 14 dni.

Kolejnym ograniczeniem przy zawieraniu układu ratalnego jest opłata prolongacyjna, która wpływa na wzrost zadłużenia. Opłata prolongacyjna jest naliczana osobno od każdej raty należności głównej. Wysokość tej opłaty jest obliczana z zastosowaniem stawki opłaty prolongacyjnej obowiązującej w dniu wydania decyzji.

Jednak dzięki zgodzie ZUS-u na rozłożenie zaległych płatności na raty przedsiębiorca może otrzymać zaświadczenie o niezaleganiu z opłacaniem składek. Dokument taki bowiem stanowi istotny argument dla banku, przemawiający za udzieleniem kredytu, oraz otwiera drogę do udziału w przetargach publicznych.

5. Zakończenie

Podsumowując, można zauważyć, że systematycznie rośnie zadłużenie pracodawców wobec ZUS-u z tytułu niezapłaconych składek. Dynamika tego przyrostu jest jednak z roku na rok niższa. Decyduje o tym kilka czynników. Przede wszystkim skuteczność

⁹ A. Wikar, *Układ ratalny z ZUS*, „Doradca Podatnika” 38/2005, www.e-podatnik.pl (26.05.2014).

zakładu w odzyskiwaniu należności, wzrost liczby umorzeń na wnioski firm oraz przedawnienie długu, którego zakład nie może już dochodzić. Wysoki poziom wskaźnika ściągłości – w ostatnich latach na poziomie ok. 99% – powoduje, że przyrost zadłużenia nie jest tak gwałtowny. W wyniku działań egzekucyjnych w 2012 r. odzyskano należności na ubezpieczenia społeczne na ogólną kwotę 1 490 385 tys. zł. Na tak dobry wynik złożyły się należności ściągane przez organy egzekucyjne oraz dobrowolne wpłaty dłużników już w trakcie postępowania egzekucyjnego.

Na taki poziom zadłużeń istotny wpływ miały decyzje ZUS o umorzeniu należności, podejmowane na wnioski płatników. Zakład umarza zainteresowanym długiem na podstawie zarówno ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (w tym przepisów dla matek prowadzących pozarolniczą działalność w czasie przebywania na zasiłku macierzyńskim i urlopie wychowawczym), jak i ustaw restrukturyzacyjnych.

Wreszcie dzięki temu, że ZUS niektórym płatnikom „idzie na rękę” i zgadza się na spłatę długu w ratach, możliwe jest nieprzyrastanie zadłużenia w szybkim tempie. Jest to dość popularna metoda regulowania zaległości wobec ZUS wśród przedsiębiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej i możliwość czasowej poprawy kondycji firmy. Przedsiębiorca, który realizuje układ ratalny, unika postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez dyrektora oddziału ZUS, a to, które się toczy, zostaje zawieszona. Jak zatem widać, narzędzia, które zakład stosuje w celu realizacji dochodów, są korzystne dla obu stron. Zwiększa się bowiem wskaźnik ściągłości, na koncie ZUS rosną wpływy z tytułu składek, które – wydawałoby się – są już nie do odzyskania. Natomiast firmy mogą w ten sposób poprawić swoją sytuację finansową, mają szansę na uzyskanie kredytu, jak również otwiera im to drogę do udziału w przetargach publicznych.

Literatura

- Adamek M., *Bardziej skuteczna egzekucja administracyjna*, Wspólnota Pismo Samorządu Terytorialnego, www.wspolnota.org.pl/samorządy (26.05.2014).
- Jacewicz A., Małkowska D., *Kadry i płace 2013*, ODDK, Gdańsk 2013.
- Kostrzewski L., Miączyński P., *Przedsiębiorcy nie płacą ZUS. Kantują państwo i nas*, <http://www.wyborcza.biz> (15.11.2013)
- Szyburska-Walczyk G., *Ubezpieczenia społeczne – repetytorium*, Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa 2012.
- Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, DzU 2012, poz. 1015 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, DzU 2009, nr 205, poz. 1585 z późn. zm.
- Wikar A., *Układ ratalny z ZUS*, „Doradca Podatnika” 38/2005, www.e-podatnik.pl (26.05.2014).
- Wyderska D., *Jak ZUS karze niesolidnych płatników składek*, <http://www.bankier.pl> (05.12.2013).
- ZUS 2008, *Sprawozdanie z działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za rok 2007*, <http://www.zus.pl> (06.11.2013).
- ZUS 2009, *Sprawozdanie z działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za rok 2008*, <http://www.zus.pl> (06.11.2013).

- ZUS 2010, *Sprawozdanie z działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za rok 2009*, <http://www.zus.pl> (12.11.2013).
- ZUS 2011, *Sprawozdanie z działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za rok 2010*, <http://www.zus.pl>.
- ZUS 2012, *Sprawozdanie z działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za rok 2011*, <http://www.zus.pl> (12.11.2013).
- ZUS 2013, *Sprawozdanie z działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za rok 2012*, <http://www.zus.pl> (12.11.2013).
- ZUS Komunikaty, 2013, *Abolicja dla płatników stała się faktem*, <http://www.zus.pl> (04.11.2013).

COLLECTION OF RECEIVABLES FOR THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION FROM CONTRIBUTION PAYERS IN POLAND IN THE YEARS 2007-2012

Summary: The Social Insurance Institution (ZUS) is the state organisational unit which holds legal personality. It performs tasks in the field of social insurance by virtue of the Act of 13 October 1998 on the social insurance system. One of the important tasks of the organization is to ensure that the contributions are made by those who are legally obliged to do so and to enforce those dues. The objective of the paper is to analyze the collection of receivables for the Social Insurance Institution from contribution payers in Poland in the years 2007-2012. The article presents the kinds of receivables paid to the Social Insurance Institution and the methods of debts collection. It also shows the index of outstanding debts collection and the most effective ways used by the Social Insurance Institution to increase it.

Keywords: Social Insurance Institution, collection of receivables, dues.